

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 7.12.2011
KOM(2011) 859 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1297/2008/EF af 16.
december 2008 om et program for modernisering af den europæiske erhvervs- og
handelsstatistik (Meets)**

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1297/2008/EF af 16. december 2008 om et program for modernisering af den europæiske erhvervs- og handelsstatistik (Meets)

1. INDLEDNING

I henhold til artikel 6 i Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1297/2008/EF af 16. december 2008 om et program for modernisering af den europæiske erhvervs- og handelsstatistik (Meets), i det følgende benævnt Meets-afgørelsen, skal Kommissionen senest den 31. december 2010, og derefter årligt indtil 2013 forelægge en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af Meets-programmet.

Denne rapport er den anden rapport, der giver et overblik over de fremskridt, som medlemsstaterne og Kommissionen (Eurostat) har gjort i forbindelse med gennemførelsen af aktiviteter under Meets-programmet siden den foregående rapporteringsperiode. Den første rapport havde fokus på de foranstaltninger, der blev påbegyndt og/eller videreført under de årlige arbejdsprogrammer for 2009 og 2010. Gennemførelsesniveauet for operationelle bevillinger under Meets var for disse to første år næsten 80 %¹. Den væsentligste forklaring på dette tal er medlemsstaternes nedsatte evne til at deltage i EU-projekter efter den økonomiske og finansielle krise i 2008.

Denne anden rapport omhandler de vigtigste resultater, der er opnået indtil nu, samt de væsentligste initiativer, som er omfattet af det årlige arbejdsprogram for 2011, som blev vedtaget i 2010.

Alle Meets-aktiviteter er i overensstemmelse med den strategi, der er fastlagt i Kommissionens meddelelse af 10. august 2009 til Europa-Parlamentet og Rådet om produktionsmetoden for EU-statistikker: en vision for det kommende årti².

2. MÅL, ÅRLIGE FORANSTALTNINGER OG PRIORITEREDE OMRÅDER

Selv om Meets-programmet løber indtil udgangen af 2013, blev den første overordnede evaluering gennemført i slutningen af 2010. Det årlige arbejdsprogram for Meets for 2011 blev tilpasset i overensstemmelse med denne evaluering. Programmet blev strømlinet, antallet af Meets-projekter og årlige foranstaltninger blev revideret, og det blev besluttet at reducere antallet af strategiske retningslinjer.

¹ Eurostat redegjorde i den årlige aktivitetsrapport for 2010 for en undtagelse vedrørende anvendelsen af Meets-bevillinger på budgettet for 2010. Denne undtagelse indgik i beregningen af gennemførelsesgraden for operationelle bevillinger til Meets for de første to år.

² KOM(2009) 404.

Hovedprincipperne i Meets-programmet fastlægges fortsat ud fra samarbejdsnetværkene inden for det europæiske statistiske system (ESS), de såkaldte ESS-net. Det nyeste ESS-net blev lanceret i starten af 2011, hvormed alle de otte planlagte ESS-net nu er i drift. Som følge af strømliningsprocessen indeholder arbejdsprogrammet for 2011 en længere supportperiode til en række af disse ESS-net i form af flerårige tilskud i stedet for årlige tilskud.

Derudover blev der stillet finansielle midler til rådighed for individuelle støtteaftaler, der er indgået med de nationale statistiske kontorer, og der blev indgået aftaler om en række eksterne studier. Andre projekter er under udførelse, men har ingen økonomiske implikationer, eller de er integreret i andre aktiviteter.

I alt er der i EU-budgettet for arbejdsprogrammet 2011 afsat lidt over 11 mio. EUR, som dækker 19 årlige foranstaltninger samt den tekniske og administrative støtte, der er nødvendig for programmets gennemførelse. Støtte, der enten ydes gennem ESS-net eller i form af individuelle støtteaftaler, er forsat det mest anvendte instrument til finansiering af foranstaltningerne (omkring 90 %).

2.1. Mål 1: Revurdering af prioriterede områder og udvikling af målintikatorer for nye områder

Indkredsning af statistikområder, som har mistet betydning

Efter ESSC's vedtagelse af en ny strategidreven tilgang i november 2010 er statistikområder af mindre betydning blevet identificeret i den **årlige strategiske gennemgang af Eurostats prioriterede områder**. Gennemgangen i 2010 førte til strømlining af Meets-programmet og indkredsning af en række negative prioriterede områder, som i højere grad skal omdannes til konkrete forslag til ændring af eksisterende retsakter. Disse områder vedrører statistikkerne/serierne om den faglige enhed i bilag 2 og 4 i forordningen om statistik over erhvervsstrukturer (SBS)³ samt variabler vedrørende industrielle ordreindgange i bilag A til forordningen om konjunkturstatistik (STS)⁴. Derudover fortsætter arbejdet med at lempe kravene til Intrastat og med at omlægge statistikkerne over international handel med varer og tjenesteydelser, så der bliver lagt større vægt på tjenesteydelser.

Udvikling af nye områder (virksomhedsgrupper, globalisering, iværksætterkultur, innovation)

På baggrund af resultaterne af en indledende undersøgelse blev der ved udgangen af 2010 indledt et metodologisk arbejde for at udvikle **statistikområder for virksomhedsgrupper** inden for to prioriterede områder: "koncernintern handel" og "forskning, udvikling og innovation". Der blev gennemført en høring af multinationale virksomheder i hele Europa om muligheden for, at moderselskabet kan foretage en central indberetning af disse data. Efter en

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 295/2008 af 11. marts 2008 om statistik over erhvervsstrukturer (omarbejdning). EUT L 97 af 9.4.2008, s. 13.

⁴ Rådets forordning (EF) nr. 1165/98 af 19. maj 1998 om konjunkturstatistik. EFT L 162 af 5.6.1998, s. 1.

omfattende undersøgelse af de oplysninger, der på nuværende tidspunkt er tilgængelige på nationalt og europæisk plan, blev der derudover udarbejdet en fortegnelse over de forskellige metoder til indsamling af data om de to væsentligste statistikområder for virksomhedsgrupper. Begge aktiviteter mundede ud i anbefalinger til, hvordan man bedst kan indsamle data inden for de to pågældende områder, samt til en fastlæggelse af metodegrundlaget for indsamling af ESS-data om virksomhedsgrupper via deres moderselskaber. En indledende vurdering af dette metodearbejde vil indgå som en integreret del af ESS-net-aktiviteterne vedrørende profilering af store og komplekse multinationale virksomhedsgrupper, inden der udføres pilottest (se mål 2).

Undersøgelsen vedrørende faciliteter inden for ESS og beregning af de indikatorer, der er foreslået i OECD's håndbog om **økonomiske globaliseringsindikatorer**, blev afsluttet i begyndelsen af 2011. Der vil efter strømliningen af Meets-programmet blive udført yderligere metodearbejde og arrangeret pilottest inden for rammerne af ESS-nettet om måling af globale værdikæder (se mål 3).

Med hensyn til overvågningen af politikker vedrørende **iværksætterkultur** fortsættes arbejdet med at udvikle retsgrundlaget for indsamlingen af harmoniserede data om virksomhedsdemografi for virksomheder med ansatte. Derudover blev der i 2011 iværksat en frivillig indsamling af data i hele EU om de foreslåede vækstindikatorer for innovative virksomheder, hvilket understøtter den nye indikator for innovation i EU, "innovation Union headline indicator", i forbindelse med Europa 2020. Samarbejdet med OECD blev videreført med udarbejdelsen af det fælles OECD-program for iværksætterindikatorer og af determinanterne for iværksætterkulturen, med inddragelse af resultaterne af den workshop, der blev afholdt i slutningen af 2010.

2.2. Mål 2: Strømlining af rammerne for erhvervsstatistikken

Integrering af begreber og metoder i retsgrundlaget

ESS-nettet om **konsistens mellem koncepter og metoder for erhvervs- og handelsstatistikker**, som blev oprettet i 2010, indledte arbejdet med at udarbejde en fortegnelse over gennemførelsen af statistiske enheder og deres definitioner i medlemsstaterne. Der blev afholdt workshoper i starten af 2011 med deltagelse af eksperter fra Eurostat og de nationale statistiske kontorer, og der blev udarbejdet og testet et spørgeskema til indsamling af yderligere oplysninger. Der blev endvidere udarbejdet et forslag til en rapport, hvori der redegøres for de vigtigste emner, der skal behandles, samt de planlagte metoder og procedurer. Der blev også gjort forberedelser for at sikre, at arbejdet vedrørende målpopulation, rammer, referenceperiode, klassificeringer og anvendelsen heraf (opdelinger, særlige aggregater) samt karakteristika og definitioner kan påbegyndes i starten af 2012.

Projektet "**Forbedring af konsistensen mellem bestemmelser inden for forskellige områder af erhvervs- og handelsstatistikker**" er afsluttet. Resultaterne af dette projekt,

inklusive anbefalinger og en fyldestgørende afstemningstabel, bidrog til arbejdet i taskforcen om konsistens mellem betalingsbalancestatistikker og handelsstatistikker.

Udvikling af statistikker vedrørende virksomhedsgrupper

Der blev gjort store fremskridt i forbindelse med **EuroGroups-registret**⁵ (EGR), som har til formål at skabe et sammenhængende og koordineret undersøgelsesgrundlag for statistikker af høj kvalitet vedrørende globalisering.

Med **ESS-nettet om metodologi for EuroGroups-registret** blev udviklingen af metodologien for centrale og nationale registreringsprocesser og datamodellen bragt et skridt videre (registret blev opdateret til en version 2). 5 000 multinationale virksomhedsgrupper blev knyttet til registret, og arbejdet med at udvide denne population til i alt 10 000 multinationale virksomhedsgrupper blev påbegyndt. Medlemsstaterne fik udstukket retningslinjer for metodologien for EuroGroups-registret. Der bliver i øjeblikket foretaget en analyse af registerpopulationens fulde dækning for statistiske data vedrørende udenlandske datterselskaber (FATS) og statistik om udenlandske direkte investeringer (FDI).

De nationale definitioner af registreringsprocesserne og -metoderne for import, validering, sammenfletning og eksport af registreringsdata i de nationale registre blev endvidere understøttet af antallet af tilskud i 2009 (16) og i 2010 (8). Disse tilskud dækkede også definitionen og den første fase af udarbejdelsen af værktøjer til, hvor det er muligt, at automatisere registreringsprocesserne på nationalt plan samt til at forbedre kvaliteten af registrerede data. Alle medlemsstater har adgang til alle resultater af disse støtteforanstaltninger, hvilket kan være en hjælp, når de skal forberede og udvikle gennemførelsen af EuroGroups-registret på nationalt plan.

ESS-nettet om profilering af store og komplekse multinationale virksomhedsgrupper er en del af rammerne for EuroGroup-registret. Dette net har som mål at sikre koordinerede og meningsfulde strukturer for statistiske enheder og enighed om indberetningen af statistiske data for virksomhedsgrupper. Der blev i 2010 foretaget en gennemførlighedsundersøgelse og en undersøgelse af statistiske enheder, som tager hensyn til multinationale virksomhedsgrupper. Det deraf følgende metodearbejde vil blive udviklet yderligere, og der vil blive taget hensyn til igangværende test. Muligheden for at gennemføre anbefalinger vedrørende definitionen af en virksomhed vil blive vurderet inden for rammerne af aktiviteterne under ESS-nettet om konsistens.

Gennemførelse af fællesskabsundersøgelser med henblik på at minimere virksomhedernes indberetningsbyrde

En undersøgelse af de metodologiske problemstillinger vedrørende anvendelsen af EU-stikprøvemethoder til dataindsamling er under forberedelse.

⁵ Retsgrundlaget herfor er Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 177/2008 af 20. februar 2008 om fastlæggelse af en fælles ramme for virksomhedsregistre til statistiske formål og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 2186/93. EUT L 61 af 5.3.2008, s. 6.

2.3. Mål 3: Støtte til gennemførelse af en mere effektiv metode til udarbejdelse af erhvervs- og handelsstatistikker

Bedre udnyttelse af data, som allerede findes i det statistiske system, herunder mulighed for at anvende skøn

Arbejdet med "**datalagring og sammenkædning af data i produktionen af erhvervsstatistikker**" udføres af et ESS-net, som blev oprettet i sidste halvdel af 2010. Som første trin i dette arbejde iværksatte ESS-nettet en statusmåling af den eksisterende sammenkædning af data og datalagring. Der blev udviklet et spørgeskema, som blev sendt til ESS-medlemsstaterne og Schweiz, med det formål at udarbejde en fortegnelse over bedste nuværende praksisser i forbindelse med integrerede databaser for erhvervsdata samt for at skabe et overblik over problemer og løsningsforslag. Resultaterne blev fremlagt og drøftet på en workshop, som fandt sted i april 2011. Det fremgik af undersøgelsen og drøftelserne, at der var behov for at analysere en række generelle emner vedrørende oprettelse og drift af et datalager. Disse emner omfatter en nøjagtig fastlæggelse af definitionen/anvendelsesområdet for datalageret for statistiske data i dette ESS-net, metadata, virksomhedsregistrets position/rolle, datafortrolighed, -uoverensstemmelse og -kvalitet. ESS-nettet skal fungere som en ekspertgruppe og anvendes til at opbygge en vidensbase, fastlægge og formidle retningslinjer samt levere tjenesteydelser i form af peer reviews og konsulenttjenester.

Der er endvidere gjort gode fremskridt i forbindelse med de tre projekter, som har til formål at **sammenkæde mikrodata til individuelle statistikker**:

- Der er gennemført et projekt, som omfatter statistikker over erhvervsstrukturer, udenrigshandel og **sammenkædning af mikrodata om international sourcing**, og der er udviklet en metode til udtrækning af disse data og sammenkædning af mikrodata. Resultaterne fra dette projekt lægges til grund for en anden stor foranstaltning, som blev iværksat i starten af 2011 med lanceringen af ESS-nettet om **måling af globale værdikæder**. Dette ESS-net vil have fokus på et af de større initiativer, der blev fremlagt i Europa 2020-strategien, og det har som mål at indsamle data om den stadig større globalisering af forretningsaktiviteter og -organisering samt globaliseringens indvirkning på jobskabelse og bæredygtig vækst. Projektet har også som mål at hjælpe de politiske beslutningstagere med at træffe mere kvalificerede beslutninger og med at overvåge globaliseringen af økonomierne ved at udvikle og formidle økonomiske globaliseringsindikatorer.
- Den undersøgelse, der blev foretaget i forbindelse med projektet "nye statistiske indikatorer for **udenrigshandel efter virksomhedskendetegn**", mandede ud i en vejledning om udarbejdelse af statistikker over international handel efter virksomhedskendetegn baseret på en sammenkædning mellem handelsdata og oplysninger fra virksomhedsregistre. Undersøgelsen gav også oplysninger om metodologiske problemstillinger vedrørende indsamling af kombinerede statistiske data om udenrigshandel og forretningsaktiviteter. Det medførte, at de reviderede Intrastat- og Extrastat-forordninger fik tilføjet et krav om en årlig indsamling af disse statistiske data.

Den egentlige udarbejdelse af statistikker startede i 2011 med 2009 som første referenceår. Der bliver fortsat udført adskillige pilotundersøgelser, som medlemsstaterne har modtaget støtte til. Undersøgelserne har til formål at identificere og udvikle nye statistiske indikatorer, som kombinerer handels- og erhvervsstatistikker. Disse undersøgelser har endvidere til mål at forbedre de kvalitative og metodologiske aspekter i forbindelse med udarbejdelsen af de nye indikatorer.

- ESS-nettet om **sammenkædning af mikrodata om ikt-anvendelse** undersøger på nuværende tidspunkt, hvorvidt det er muligt at gennemføre alternative undersøgelsesstrategier til forbedring af dataenes repræsentativitet i sammenkædede datasæt, inklusive cost-benefit-analyser heraf.

Som led i projektet "**metodologi for moderne erhvervsstatistikker (optimal stikprøvetagning, modelbaseret estimering, dataintegration)**" arbejdes der med at revidere vejledningen om metoder for udarbejdelse af europæiske erhvervsstatistikker samt de metodologiske udviklinger inden for vigtige områder såsom indarbejdelse af undersøgelser, moderne dataindsamlingsmetoder og avancerede estimeringsteknikker.

Bedre udnyttelse af allerede eksisterende økonomiske data

For at hjælpe medlemsstaterne med at **anvende administrative data til statistiske formål** så effektivt som muligt yder Meets-programmet økonomisk støtte til de nationale statistiske kontorer til udvikling af deres systemer til indsamling og behandling af data. De støtteaftaler, der i 2009 blev indgået med 16 nationale statistiske kontorer, resulterede i indførelsen af nye måder til opdatering af virksomhedsregistre til statistiske formål, innovative metoder til estimering af data for mikrovirksomheder og små virksomheder, oprettelse af værktøjer til at udføre kvalitetskontroller, korrigere fejl og lagre data. Dette vil føre til en minimering af virksomhedernes indberetningsbyrde og vil øge kvaliteten af statistiske data.

ESS-nettet om anvendelse af administrative og regnskabsmæssige data, som blev lanceret i 2009, undersøger fortsat de praktiske problemstillinger vedrørende anvendelsen af disse data med det formål at udarbejde statistikker, der er ens for alle de nationale statistiske kontorer. Resultaterne af den forskning og det analysearbejde, der er udført i løbet af de første to år, vil blive videreudviklet til anbefalinger og formidling af god praksis. De resultater, der er opnået indtil nu, vedrører udarbejdelsen af en oversigt over nationale praksisser vedrørende anvendelsen af administrative data, beskrivelsen af de nationale praksisser vedrørende anvendelsen af forskellige metoder til estimering af ufuldstændige datasæt, når der anvendes administrative data for STS, samt udarbejdelse af en liste over indikatorer for vurdering af kvaliteten af erhvervsstatistikker baseret på administrative data.

Udvikling af værktøjer til mere effektiv udtrækning, indberetning og bearbejdning af data

Der blev inden for rammerne af projektet "bedre udnyttelse af tolldata i udenrigshandelsstatistikkerne (Extrastat)" ved udgangen af 2010 indgået adskillige

støtteaftaler med medlemsstaterne. Formålet med disse aftaler er at yde støtte til medlemsstaternes tilpasning af deres indsamlingssystemer for Extrastat-statistikker til de nye toldsystemer, der er indført med den moderniserede toldkodeks⁶. De første resultater forventes at foreligge i begyndelsen af 2012.

I forbindelse med projektet "fremme af anvendelsen af den kombinerede nomenklatur" blev der givet individuel økonomisk støtte til nationale statistiske kontorer, hvilket har givet Intrastat-klarere mulighed for at få støtte til at foretage klassificeringer. Der er udviklet webbaserede værktøjer og andre materialer, som gør det nemmere at identificere de rigtige varekoder. Dette vil forbedre datakvaliteten og mindske byrden for respondenterne.

I april 2011 blev medlemsstaterne inviteret til at deltage i projektet "lettelse af virksomhedernes indberetning af data til de nationale statistiske kontorer". Der vil blive ydet støtte til udvikling af it-systemer til indsamling af statistiske data fra virksomheder, udvikling af nationale statistiske klassifikationssystemer og indførelse af nationale statistiske XBRL klassifikationssystemer.

2.4. Mål 4: Modernisering af Intrastat

Harmonisering af metoder til forbedring af kvaliteten i et forenklet Intrastat

Som et resultat af strømliningen blev de to projekter "forbedring af datakvaliteten i et forenklet Intrastat" og "reduktion af asymmetrier i Intrastat", som blev lanceret i Meets-programmets opstartsfasen, ved udgangen af 2010 samlet under ét fælles projekt med titlen "harmonisering af metoder til forbedring af kvaliteten i statistikker for handel inden for EU".

Medlemsstaterne fortsætter under dette nye projekt med at modtage støtte til at reducere asymmetrier og udvikle og gennemføre foranstaltninger til at forbedre kvaliteten ved hjælp af de metodologiske retningslinjer, som blev fastsat i en servicekontrakt i 2010. De to afstemningsrunder, som blev afholdt i hele EU i 2009 og 2010, har ført til korrigerende og/eller forebyggende af en række væsentlige asymmetrier, hvorimod det for visse specifikke varer (gas, elektricitet, fartøjer, luftfartøjer) blev konstateret, at der er behov for yderligere forbedring af metodologiske anvisninger. Medlemsstaterne fik økonomisk støtte til at foretage afstemninger.

Bedre udnyttelse af administrative data

Der blev i 2010 ydet støtte til at fremme medlemsstaternes anvendelse af administrative data i forbindelse med udarbejdelsen af Intrastat-statistikker. Disse projekter er endnu ikke afsluttet. Projekterne vedrører anvendelsen af administrative data til validering af data indsamlet i Intrastat-systemet samt (yderligere) udvikling af fælles dataindsamlingssystemer i en række medlemsstater for Intrastat, VAT og VIES (momsinformationsudvekslingssystem).

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 450/2008 af 23. april 2008 om EF-toldkodeksen (moderniseret toldkodeks). EUT L 145 af 4.6.2008, s. 1.

Forbedring og forenkling af udveksling af data inden for Intrastat

De undersøgelser, der er udført, og den støtte, der er ydet til medlemsstaterne, førte til en øget anvendelse af elektroniske midler og teknologier til validering af data ved hjælp af automatiserede processer samt anvendelsen af avancerede statistiske metoder for fejlfinding og automatisk korrigerende.

3. KONKLUSION

Meets-afgørelsen indeholder detaljerede oplysninger om, hvilke foranstaltninger der skal finansieres i programperioden. Dette begrundes de forholdsvis mange initiativer, der er iværksat i de første to år af programperioden. Den økonomiske og finansielle krise i 2008 førte imidlertid bl.a. til en "mætning" af finansieringsmulighederne i de nationale statistiske kontorer på grund af manglen på menneskelige ressourcer. Det var derfor nødvendigt at strømline programmet ved at integrere visse initiativer og/eller målrette dem til de seks vigtigste områder, som organiseres ved hjælp af ESS-nettene, dvs. konsistens i principper og metoder, EuroGroup-registret, udarbejdelse af profiler af store og komplekse multinationale virksomhedsgrupper, sammenkædning af mikrodata og datalagring i forbindelse med statistikproduktion, metodologi for erhvervsstatistikker og anvendelsen af administrative og regnskabsmæssige data.

De ESS-net, der blev oprettet i 2009 eller i starten af 2010, gjorde et stort arbejde, navnlig for så vidt angår metodologien for EuroGroup-registret og profilering og anvendelse af administrative data. Hvad angår de øvrige hovedprincipper i Meets-programmet (sammenhængende retsakter, initiativer vedrørende datalagring og sammenkædning af data), vedrører aktiviteterne det forberedende arbejde, indførelse af den grundlæggende infrastruktur (lancering af ESS-net, støtteaftaler med flere modtagere osv.) samt oprettelse af netværk for nationale eksperter.

Derudover blev der fortsat ydet finansiering via individuel støtte, hvilket hovedsageligt havde til formål at støtte udviklingen af en metodologi og afprøve visse metodologiske anbefalinger samt at udvikle værktøjer til mere effektiv udtrækning, indberetning og bearbejdning af data. Der er allerede opnået en lang række resultater, men de fleste foranstaltninger løber fortsat.

Det er vigtigt at betragte alle foranstaltninger som indbyrdes forbundne initiativer for at gøre de nationale procedurer for indsamling af statistiske virksomheds- og handelsdata mere effektive. Det kræver en langsigtet indsats og konstant overvågning. Der vil derfor også blive udarbejdet statusrapporter for 2012 og 2013. Den endelige evaluering finder sted i begyndelsen af 2014.